

STI

ΣΤΙΓΜΑ & COVID-19

*Ένας οδηγός για την πρόληψη και την αντιμετώπιση
του κοινωνικού στίγματος που συνδέεται με τον
κορωνοϊό*

CM

A

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΙΓΜΑ;	3
ΓΙΑΤΙ Ο COVID-19 ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΤΙΓΜΑ;.....	3
ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ;	3
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΙΓΜΑ	4
ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΣΗΜΑΣΙΑ.....	4
ΤΙ ΛΕΜΕ ΚΑΙ ΤΙ ΔΕΝ ΛΕΜΕ	5
Η ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ	5
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΝΥΜΑΤΑ.....	7

Αυτός ο οδηγός για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του κοινωνικού στιγματισμού που σχετίζεται με την νόσο του κορωνοϊού 2019 (covid-19)¹ προορίζεται να υποστηρίξει τις κυβερνήσεις, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τις τοπικές οργανώσεις. Ο οδηγός δημιουργήθηκε από την UNICEF, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και τη Διεθνή Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC) και η τελευταία ενημέρωση του έγινε τον Μάρτιο του 2020. Η μετάφραση και η προσαρμογή στα ελληνικά πραγματοποιήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ).

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΙΓΜΑ;

Το κοινωνικό στίγμα στο πλαίσιο της υγείας είναι η αρνητική σχέση μεταξύ ενός ατόμου ή μιας ομάδας ανθρώπων που μοιράζονται ορισμένα χαρακτηριστικά και μιας συγκεκριμένης νόσου. Σε μια έκρηξη της νόσου, οι άνθρωποι αυτοί ενδέχεται να βιώσουν ετικετοποίηση, στερεότυπα να διακρίσεις, κοινωνικό διαχωρισμό και απώλεια της κοινωνικής θέσης τους, εξαιτίας της αντιλαμβανόμενης σύνδεσής τους με τη νόσο.

Μια τέτοια αντιμετώπιση μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα άτομα που νοσούν, καθώς και τους φροντιστές, την οικογένεια, τους φίλους και τις κοινότητες τους. Οι άνθρωποι που δεν νοσούν, αλλά μοιράζονται άλλα χαρακτηριστικά με αυτή την ομάδα, μπορεί επίσης να υποφέρουν από το στίγμα.

Η τρέχουσα έκρηξη του κορωνοϊού (covid-19) έχει προκαλέσει κοινωνικό στίγμα και συμπεριφορές διάκρισης εις βάρος ανθρώπων με συγκεκριμένη εθνική καταγωγή, καθώς και όσων θεωρείται ότι έχουν έρθει σε επαφή με τον ιό.

ΓΙΑΤΙ Ο COVID-19 ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΤΙΓΜΑ;

Το επίπεδο του στίγματος που συνδέεται με τον κορωνοϊό (covid-19) βασίζεται σε τρεις κύριους παράγοντες: 1) είναι μια νέα νόσος για την οποία υπάρχουν ακόμα πολλά άγνωστα στοιχεία, 2) συχνά φοβόμαστε το άγνωστο και 3) είναι εύκολο να συσχετίσουμε αυτόν τον φόβο με τους «άλλους». Είναι κατανοητό ότι υπάρχει σύγχυση, άγχος και φόβος στο κοινό. Δυστυχώς, αυτοί οι παράγοντες τροφοδοτούν ακόμα περισσότερο τα επιβλαβή στερεότυπα.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ;

Το στίγμα μπορεί να υπονομεύσει την κοινωνική συνοχή και να προκαλέσει πιθανή κοινωνική απομόνωση των ομάδων, γεγονός που μπορεί να συμβάλει σε μια κατάσταση όπου ο ιός είναι περισσότερο (και όχι λιγότερο) πιθανό να εξαπλωθεί. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σοβαρότερα προβλήματα υγείας και δυσκολίες στον έλεγχο έκρηξης της νόσου.

Το **στίγμα** μπορεί να:

- οδηγήσει τους ανθρώπους να αποκρύψουν την ασθένεια, προκειμένου να αποφύγουν τις διακρίσεις
- εμποδίσει τους ανθρώπους να αναζητήσουν αμέσως υγειονομική περίθαλψη
- αποθαρρύνει τους ανθρώπους από την υιοθέτηση συμπεριφορών υγείας.

---

¹ Περιλαμβάνονται οι συστάσεις από το Johns Hopkins Center for Communication Programs, READY Network.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΙΓΜΑ

Τα στοιχεία δείχνουν με σαφήνεια ότι το στίγμα και ο φόβος γύρω από τις μεταδοτικές ασθένειες εμποδίζουν την αντίδραση. Αυτό που λειτουργεί είναι η οικοδόμηση εμπιστοσύνης σε αξιόπιστες υπηρεσίες υγείας και συμβουλές για την υγεία, η ενσυναίσθηση προς τους ασθενείς, η κατανόηση της ίδιας της νόσου και η υιοθέτηση αποτελεσματικών και πρακτικών μέτρων, ώστε οι άνθρωποι να μπορούν να κρατήσουν τους εαυτούς τους και τους αγαπημένους τους ασφαλείς.

Ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνούμε σχετικά με τον covid-19 είναι αποφασιστικής σημασίας για την υποστήριξη των ανθρώπων, προκειμένου να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της νόσου και να αποφύγουν να τροφοδοτούν το φόβο και το στίγμα. Πρέπει να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον στο οποίο η ασθένεια και ο αντίκτυπός της να μπορούν να συζητηθούν και να αντιμετωπιστούν ανοιχτά, ειλικρινά και αποτελεσματικά.

Ακολουθούν μερικές συμβουλές σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης και αποφυγής του κοινωνικού στίγματος:

1. Οι λέξεις έχουν σημασία: Τι να λέμε και τι να μην λέμε όταν μιλάμε για το νέο κορωνοϊό (covid-19)
2. Η δική σας συμβολή: απλές ιδέες για να απομακρύνετε το στίγμα
3. Συμβουλές και μηνύματα επικοινωνίας.

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΣΗΜΑΣΙΑ

Όταν μιλάμε για τη νόσο του κορωνοϊού, ορισμένες λέξεις (π.χ. ύποπτο κρούσμα, απομόνωση, κτλ.) και η γλώσσα που χρησιμοποιούμε μπορεί να έχουν αρνητικό νόημα για τους ανθρώπους και να τροφοδοτούν στερεοτυπικές αντιλήψεις. Μπορεί να διακρίνουμε τα υπάρχοντα αρνητικά στερεότυπα ή παραδοχές, να ενισχύσουν τη λανθασμένη σύνδεση μεταξύ της νόσου και άλλων παραγόντων, να δημιουργήσουν έναν ευρέως διαδεδομένο φόβο ή να απο-ανθρωποποιήσουν εκείνους που έχουν τη νόσο.

Αυτό μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους στο να μην υποβληθούν σε προσυμπτωματικό έλεγχο (screening) και σε ιατρικές εξετάσεις και να μην μπουν σε καραντίνα. Συστήνουμε μια γλώσσα που να περιγράφει στο τι έχει κάποιος και όχι στο τι είναι (people-first language), να σέβεται και να ενδυναμώνει τους ανθρώπους με όλα τα κανάλια επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ). Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται στα ΜΜΕ είναι ιδιαίτερα σημαντικές, επειδή είναι αυτές που θα διαμορφώσουν τη λαϊκή γλώσσα και επικοινωνία για το νέο κορωνοϊό (covid-19). Οι αρνητικές αναφορές μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο που οι άνθρωποι υποψιάζονται ότι έχουν το νέο κορωνοϊό (covid-19), καθώς και τον τρόπο που γίνονται αντιληπτοί και αντιμετωπίζονται οι ασθενείς, οι οικογένειές τους και οι πληγείσες κοινότητες.

Υπάρχουν πολλά συγκεκριμένα παραδείγματα, όπου η χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας και λιγότερο στιγματικής ορολογίας βοήθησε στο να τεθούν υπό έλεγχο επιδημίες και πανδημίες, όπως του HIV, της φυματίωσης και της γρίπης H1N1².

---

² Κατευθυντήριες οδηγίες του UNAIDS για την ορολογία: αντί για «θύματα του AIDS», λέμε «άνθρωποι που ζουν με τον HIV», αντί για «να πολεμήσεις το AIDS», λέμε «να αντιδράσεις απέναντι στο AIDS».

ΤΙ ΛΕΜΕ ΚΑΙ ΤΙ ΔΕΝ ΛΕΜΕ

Ακολουθούν μερικοί κανόνες γλωσσικής συμπεριφοράς σχετικά με τον νέο κορωνοϊό (covid-19):

✓ Λέμε «κορωνοϊός» ή «νέα νόσος του κορωνοϊού». Ο όρος covid-19 επιλέχθηκε σκόπιμα για να αποφευχθεί ο στιγματισμός («CO» για Corona/Κορώνα, «VI» για virus/ιός and «D» για disease/νόσος, «19» για 2019).

✗ Δεν αναφέρουμε στοιχεία τόπου ή εθνικότητας σε σχέση με τον ιό (π.χ. «ο ιός της Γουχάν», ο «κινεζικός ιός», «ο ασιατικός ιός», κτλ.).

✓ Λέμε οι άνθρωποι «που έχουν κορωνοϊό» ή «που νοσηλεύονται για κορωνοϊό» ή «που πέθαναν αφού νόσησαν από κορωνοϊό».

✗ Δεν αναφέρουμε τη λέξη «θύματα».

✓ Λέμε «άνθρωποι που μπορεί να έχουν κορωνοϊό».

✗ Δεν λέμε «ύποπτα κρούσματα» ή «ύποπτοι για κορωνοϊό».

✓ Μιλάμε για ανθρώπους που έχουν «προσβληθεί» από τον ιό.

✗ Δεν μιλάμε για ανθρώπους που «μεταδίδουν τον κορωνοϊό», «μολύνουν άλλους» ή «εξαπλώνουν τον ιό», καθώς αυτό υπονοεί σκόπιμη μετάδοση και αποδίδει υπαιτιότητα. Η χρήση ορολογίας, η οποία ποινικοποιεί ή απο-ανθρωποποιεί, δημιουργεί την εντύπωση ότι όσοι νοσούν έχουν διαπράξει κάποιο λάθος ή ότι είναι υπάνθρωποι, τροφοδοτώντας το στίγμα, υπονομεύοντας την ενσυναίσθηση και ενδεχομένως πυροδοτώντας ενδεχόμενη απροθυμία από την πλευρά πολλών ανθρώπων στο να αναζητήσουν θεραπεία, να υποβληθούν σε ιατρικές εξετάσεις ή να τεθούν σε καραντίνα. στο να αναζητηθεί θεραπεία, ιατρικός έλεγχος

✓ Μιλάμε με σαφήνεια σχετικά με την επικινδυνότητα του κορωνοϊού, με βάση τα επιστημονικά δεδομένα και τις πρόσφατες οδηγίες ιατρών και ειδικών επί του θέματος της υγείας.

✗ Δεν επαναλαμβάνουμε ούτε μοιραζόμαστε ανεπιβεβαίωτες φήμες και αποφεύγουμε τη χρήση υπερβολικών λέξεων που παράγουν φόβο, όπως «πανούκλα», «Αποκάλυψη», κτλ.

✓ Μιλάμε με θετικό τρόπο και δίνουμε έμφαση στην αποτελεσματικότητα της πρόληψης και των ενδεδειγμένων ιατρικών μέτρων αντιμετώπισης της νόσου που προκαλεί ο ιός. Για τους περισσότερους ανθρώπους, πρόκειται για μια ασθένεια που μπορούν να ξεπεράσουν. Υπάρχουν απλά βήματα που μπορούμε όλοι να ακολουθήσουμε, προκειμένου να διατηρήσουμε ασφαλείς τους εαυτούς μας, τους αγαπημένους μας και τους πιο ευάλωτους.

✗ Δεν στεκόμαστε στο αρνητικό, στην καταστροφολογία ή σε «μηνύματα απειλής».

✓ Δίνουμε έμφαση στην αποτελεσματικότητα της λήψης προστατευτικών μέτρων για να εμποδίσουμε την εξάπλωση του νέου ιού, καθώς και στην έγκαιρη ιχνηλάτηση, εξέταση και αντιμετώπιση της νόσου.

Η ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ

Κυβερνήσεις, πολίτες, ΜΜΕ, παράγοντες επιρροής και κοινότητες έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση του στίγματος που περιστοιχίζει τους ανθρώπους από την Κίνα και την Ασία γενικότερα. Όλοι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί όταν επικοινωνούμε με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) και άλλες πλατφόρμες επικοινωνίας, υιοθετώντας υποστηρικτικές συμπεριφορές σχετικά με τη νέα νόσο του κορωνοϊού (covid-19).

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα και συμβουλές για πιθανές δράσεις στην αντιμετώπιση του στίγματος:

- **Διαδώστε τα δεδομένα:**

Το στίγμα μπορεί να αυξηθεί λόγω ανεπαρκών γνώσεων για το πώς η νέα νόσος του κορωνοϊού (covid-19) μεταδίδεται και αντιμετωπίζεται και πώς προλαμβάνεται η μόλυνση. Δώστε προτεραιότητα στη συλλογή, ενοποίηση και διάχυση αξιόπιστων και συγκεκριμένων πληροφοριών σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο σχετικά με τις πληγείσες περιοχές, την ατομική και ομαδική ευαλωτότητα στον covid-19, τις επιλογές αντιμετώπισης και πού υπάρχει πρόσβαση για υγειονομική περίθαλψη και πληροφόρηση. Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και αποφύγετε κλινικούς όρους. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι χρήσιμα στο να παρέχουν πληροφόρηση για θέματα υγείας σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων με σχετικά χαμηλό κόστος³.

- **Εμπλέξτε τους «Επιδραστές» (social influencers)⁴**, όπως είναι οι θρησκευτικοί ηγέτες, για να προκαλέσουν προβληματισμό για τους ανθρώπους που είναι στιγματισμένοι και να προτείνουν τρόπους για την υποστήριξή τους, ή σεβαστές προσωπικότητες, για την ενίσχυση μηνυμάτων που μειώνουν το στίγμα. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι καλά στοχευμένες και οι διασημότητες που καλούνται να επικοινωνήσουν τις πληροφορίες αυτές πρέπει να εμπλέκονται προσωπικά και να είναι γεωγραφικά και πολιτισμικά κατάλληλες για το κοινό που επιδιώκουν να επηρεάσουν. Ένα παράδειγμα θα ήταν ένας δήμαρχος (ή κάποιος άλλος σημαντικός παράγοντας επιρροής), ο οποίος σε απευθείας σύνδεση (LIVE) στα μέσα κοινωνική δικτύωσης χαιρετίζει τον ηγέτη της κινεζικής κοινότητας δίνοντας το χέρι του.

- **Ενισχύστε τις φωνές**, τις ιστορίες και τις εικόνες ανθρώπων της τοπικής κοινότητας που είχαν την εμπειρία του νέου κορωνοϊού (covid-19) και έχουν αναρρώσει ή που έχουν υποστηρίξει ένα αγαπημένο τους πρόσωπο κατά την ανάρρωση, προκειμένου να τονιστεί ότι οι περισσότεροι άνθρωποι αναρρώνουν από τον covid-19. Επιπλέον, υλοποιείστε μια εκστρατεία «ηρώων», η οποία τιμά τους φροντιστές και τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας που μπορεί να έχουν στιγματιστεί. Οι εθελοντές στην κοινότητα διαδραματίζουν, επίσης, σημαντικό ρόλο στη μείωση του στίγματος στις κοινότητες.

- **Βεβαιωθείτε ότι περιγράφετε διαφορετικές εθνικές ομάδες.** Όλο το ενημερωτικό υλικό που χρησιμοποιείται θα πρέπει να παρουσιάζει τις διαφορετικές κοινότητες που έχουν πληγεί και συνεργάζονται για την πρόληψη της εξάπλωσης του covid-19. Βεβαιωθείτε ότι τα τυπογραφικά

---

³ Η Νιγηρία αντιμετώπισε με επιτυχία την επιδημία Ebola το 2014 που επηρέασε άλλες τρεις χώρες στη Δυτική Αφρική, εν μέρει, μέσω της χρήσης στοχευμένων εκστρατειών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, για τη διάδοση ακριβούς πληροφόρησης και τη διόρθωση αναληθών πληροφοριών (hoax) που κυκλοφορούσαν στο Twitter και το Facebook. Η παρέμβαση ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική, επειδή οι διεθνείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), οι Επιδραστές (influencers) των μέσων κοινωνικών δικτύων, οι διασημότητες και οι bloggers χρησιμοποίησαν ευρείες πλατφόρμες για να προωθήσουν και να μοιραστούν πληροφορίες και απόψεις για την υγεία. Fayoyin, A. (2016). Engaging social media for health communication in Africa: Approaches, results and lessons. *Journal of Mass Communication and Journalism*, 6(315).

⁴ Ο όρος «Το φαινόμενο της Angelina Jolie» (Angelina Jolie effect) επινοήθηκε από ερευνητές της επικοινωνίας για τη δημόσια υγεία, προκειμένου να εξηγήσουν τις αυξημένες αναζητήσεις στο διαδίκτυο σχετικά με τη γενετική του καρκίνου του μαστού και τις σχετικές εξετάσεις, για αρκετά χρόνια μετά το 2013, όταν η ηθοποιός Angelina Jolie υπεβλήθη στην πολυαναφερθείσα προληπτική διπλή μαστεκτομή. Το «φαινόμενο» αυτό υποδηλώνει ότι η στήριξη των διασημοτήτων από αξιόπιστες πηγές μπορεί να είναι αποτελεσματική στο να επηρεάσει το κοινό να αναζητήσει πληροφόρηση για την υγεία, καθώς και να επηρεάσει τη στάση του προς τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης για τον covid-19.

στοιχεία, τα σύμβολα και τα σχήματα είναι ουδέτερα και δεν υποδηλώνουν κάποια συγκεκριμένη ομάδα.

- **Ηθική δημοσιογραφία:** Οι δημοσιογραφικές αναφορές, οι οποίες επικεντρώνονται υπερβολικά στην ατομική συμπεριφορά και στην ευθύνη των ασθενών όσον αφορά την προσβολή τους από τον ιό και την «εξάπλωση του covid-19», μπορεί να αυξήσουν το στίγμα για τους ανθρώπους που ενδέχεται να έχουν τη νόσο. Ορισμένα ΜΜΕ, για παράδειγμα, κάνουν εικασίες σχετικά με την «πηγή» του covid-19, προσπαθώντας να εντοπίσουν τον «ασθενή μηδέν» σε κάθε χώρα. Η έμφαση που δίνεται στις προσπάθειες για την ανακάλυψη ενός εμβολίου και μιας θεραπείας μπορεί να αυξήσει το φόβο και να δώσει την εντύπωση ότι είμαστε αδύναμοι να σταματήσουμε τις λοιμώξεις επί του παρόντος. Αντί αυτού, προωθούμε πληροφορίες σχετικά με τις βασικές πρακτικές πρόληψης των λοιμώξεων, τα συμπτώματα του covid-19 και πότε να αναζητηθεί ιατρική περίθαλψη.
- **Διασύνδεση:** Υπάρχει μια σειρά από πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του στίγματος και των στερεοτύπων. Είναι σημαντική η διασύνδεση με αυτές τις δραστηριότητες, για να δημιουργηθεί ένα κίνημα και ένα θετικό περιβάλλον που θα δείχνει φροντίδα και ενσυναίσθηση για όλους.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Μια «πανδημία» παραπληροφόρησης και φημών εξαπλώνεται πιο γρήγορα από την τρέχουσα έκρηξη του νέου κορωνοϊού (covid-19). Αυτό συμβάλλει σε αρνητικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένου του στιγματισμού και των διακρίσεων εις βάρος ατόμων που προέρχονται από περιοχές που επλήγησαν από την έκρηξη κρουσμάτων του ιού. Χρειαζόμαστε συλλογική αλληλεγγύη και σαφή, με πρακτική αξία, πληροφόρηση, για να υποστηρίξουμε τις κοινότητες και τα άτομα που επλήγησαν από αυτή τη νέα έκρηξη.

Παρανοήσεις, φήμες και παραπληροφόρηση συμβάλλουν στο στίγμα και στις διακρίσεις, που εμποδίζουν τις προσπάθειες αντίδρασης.

- **Διορθώστε τις παρανοήσεις**, αναγνωρίζοντας την ίδια στιγμή ότι τα συναισθήματα των ανθρώπων και οι επακόλουθες συμπεριφορές είναι πραγματικές, ακόμα και αν η υποκείμενη υπόθεση είναι ψευδής.
- **Προωθήστε τη σπουδαιότητα της πρόληψης**, των δράσεων που σώζουν ζωές, του έγκαιρου προληπτικού ελέγχου και της αντιμετώπισης.

Η συλλογική αλληλεγγύη και η παγκόσμια συνεργασία είναι απαραίτητες για την πρόληψη της περαιτέρω μετάδοσης και τη μείωση της ανησυχίας στις κοινότητες.

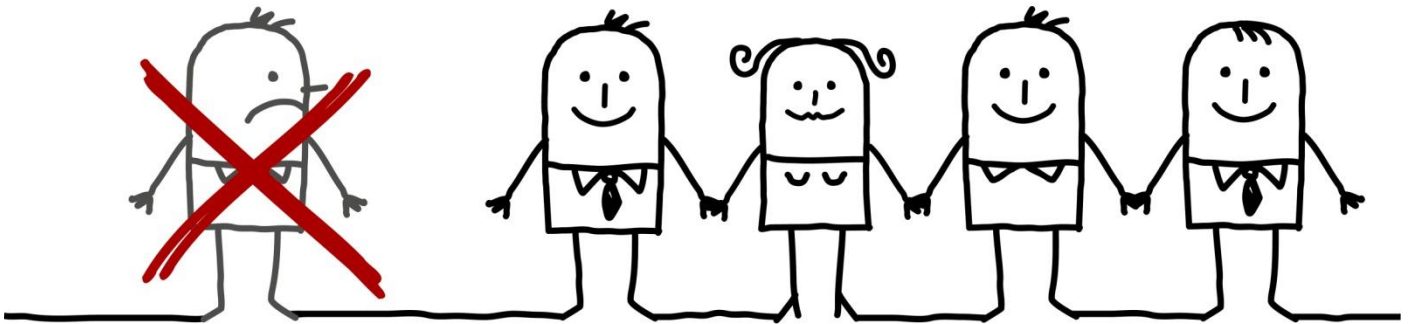
- **Μοιραστείτε συμπνετικές αφηγήσεις** ή ιστορίες που παρουσιάζουν με συμπάθεια και ανθρωπιά τις εμπειρίες και τους αγώνες ατόμων ή ομάδων που έχουν προσβληθεί από το νέο κορωνοϊό (covid-19).
- **Επικοινωνήστε την υποστήριξη** και ενθαρρύνετε όσους βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αντιμετώπισης σε αυτό το ξέσπασμα (εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας, εθελοντές, κοινοτικοί ηγέτες, κ.ά.).

Τα δεδομένα και όχι ο φόβος θα σταματήσουν την εξάπλωση του νέου κορωνοϊού (covid-19).

- Μοιραστείτε δεδομένα και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τη νόσο.
- Αμφισβητείστε τους μύθους και τα στερεότυπα.
- Επιλέξτε τις λέξεις προσεκτικά. Ο τρόπος που επικοινωνούμε μπορεί να επηρεάσει τη στάση των άλλων (βλ. Τι λέμε και τι δεν λέμε, παραπάνω).

Οδηγίες γραφής⁵:

- Δεν μιλάμε για «ομάδες υψηλού κινδύνου», αλλά για «ευάλωτες ομάδες».
- Επιλέγουμε τον ελληνικό όρο «κορωνοϊός» αντί του ξένου αρκτικόλεξου. Εάν χρησιμοποιήσουμε το αρκτικόλεξο «covid-19», το γράφουμε με πεζά και όχι με κεφαλαία γράμματα.

Μετάφραση, Προσαρμογή στα ελληνικά και Επιμέλεια: Μ. Δουκάκου & Χ. Παπαθανασίου

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), Αθήνα, 2020

⁵ Οι οδηγίες αυτές προτείνονται από το ΕΚΚΑ βάσει ερευνητικών δεδομένων που αφορούν την κοινωνική κατασκευή του HIV. Papathanasiou, C. (2013). *VIH/SIDA et responsabilité. Représentations sociales et construction de la responsabilité dans le contexte du VIH en Grèce*. Saarbrücken: Editions Universitaires Européennes.